

ERRSI TEATAJA

EESTI RAHVATANTSU JA RAHVAMUUSIKA SELTSI AJALEHT

SEPTEMBER 2008

1. Airi Rütter sai Toomi stipendiumi	4. Kullaterade suvetöö
2. Tantsupeo seminaridest	5. Käib kooliaeg
3. Raamatust „75 aastat Eesti tantsupidusid”	6. Oktoobri kalender

AIRI RÜTTER SAI ULLO TOOMI STIPENDIUMI

14. septembril andis Eesti Rahvuskultuuri Fondi juures olev Ullo Toomi Fond üle selleaastase stipendiumi Jõgevamaa tantsujuhile Airi Rütterile.

Airi Rütteri kandidaadi seadsid üles nii Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus kui ERRS. Mõlemad töid esile Airi Rütteri mitmekesisust ja kaasahaaramisoskust, tegevust folklooriseltisega *Jõgevahe pere*, Jõgevamaa rahvatantsupidude pealavastajana. Airi Rütter oli koos oma tantsijatega 2007. aastal toimunud vabariikliku VI naisrahvatantsurühmade võistutantsimise ning sellega koos toimunud I Eesti naistetantsu festivali korraldaja. Tema initsiatiivil on moodustamisel naisrühmade sektsioon. Ullo Toomi halduskogu leidis, et Airi Rütter rahvatantsu traditsioonide hoidjana ja propageerijana on oma aastatepikkuse tööga Jõgevamaal väärtustanud ja edasi arendanud Ullo Toomi põhimõtteid ning eelistas üheteistkümne esitatud kandidaadi seas just teda. ERRSi esimees Kalev Järvela hindas kõrgelt Airi Rütterit: „Minu meelest kannabki Airi Jõgevamaa tantsuelu oma õlul viimased kümme aastat. Tema tegevus paistab silma nii lava- kui folkloorses tantsus, eriti just viimases.“

Airi Rütter on 24. selle stipendiumi saaja. Toomi nimelist stipendiumi antakse välja alates 1987. aastast 14. septembril, tantsutaadi sünniaastapäeval. Varem on selle pälvinud *Maie Orav, Heino Aassalu, Salme ja Ott Valgemäe, Lille-Asta Arraste, Helju Mikkel, Virve Kurbel, Richard Tõnnus, Mait Agu, Enn Madi, Pill ja Ülo Luht, Ilma Adamson, Maido Saar, Liina Teose, Angela Arraste, Ene Jakobson, Niina Raadik, Henn Tiivel, Ilmar Moss, Maie Orav, Erika Põlendik, Urve Kilk ja Külli Tüli.*

ON AEG ESITADA ERKFi STIPENDIUMITAOTLUSED

Sihtasutus Eesti Rahvuskultuuri Fond võtab veel vastu taotlusi 2009. aasta stipendiumideks ja kultuuriprojektide finantseerimiseks. Stipendiume ja toetusi jagatakse üldfondist ja 115-st allfondist.

Taotluste vastuvõtt lõpeb kolmapäeval, 15. oktoobril 2008 kell 16.00

Posti teel saadetud taotlused loetakse õigeaegselt laekunuteks, kui neil on hiljemalt 15. oktoobri postitempel. Igalt taotlejalt võetakse vastu ainult üks taotlus. Eelmisel aastal stipendiumi saanud üksikisik ei saa esitada taotlust järgmiseks aastaks. Taotlused esitada aadressil A. Weizenbergi 20A-13 10150 Tallinn Lisa tel.601 3428. Vastuvõtt tööpäeviti 10.00 - 16.00

EGA SA TANTSUPEO SEMINARE POLE UNUSTANUD?

4.-5. oktoobril toimuvad Tallinnas ja Tartus 2009. aasta tantsupeo seminarid.

Tallinna seminari toimumiskoht on Pelgulinna Gümnaasium (Mulla 7). Tartu seminar toimub Vanemuise Kontserdimajas (Vanemuise 6). Mõlemal päeval algavad seminarid kell 10. Täiskasvanute segarühmade (k.a. C-segarühmade) juhendajad võivad seminarile kaasa võtta ühe tantsupaari. Lasterühmade (3.-4. ja 7.-9. kl) tantsude õpetus on ainult juhendajatele! Filmimine pole lubatud!

Õppematerjali II osa jagatakse seminaris. Vaata täpset ajakava: www.laulupidu.ee

19. oktoobril kell 11 algab Eesti Rahvusraamatukogu saalis Pillipeo

repertuaarikoolitus. Pill kaasa!

Laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivide riikliku toetuse aruannete esitamise viimane kuupäev on 15. oktoober 2008. Vaata lisaks kodulehekülge

www.rahvakultuur.ee

MEELDETULETUS

Tallinna Tehnikaülikooli tantsuansambel Kuljus korraldab **25. oktoobril 2008 Salme kultuurikeskuses Salme ja Ott Valgemäe tantsude võistutantsimise**. Üritusega tähistatakse ka Salme Valgemäe 95. sünniaastapäeva ning Kuljus alustab oma 60. juubeliga seotud ettevõtmisi.

Võistutantsimine toimub kolmes alagrupis: naisrühmad, B- ja D-segarühmad ja A-segarühmad, kus iga rühm esitab ühe vabalt valitud Salme ja Ott Valgemäe ning ühe vabalt valitud autoritantsu.

Registreeruda saab 30. septembrini e-posti aadressil: kaspar.lood@gmail.com

Lisa Kaspar Lood tel. 5253638 ja Kersti Rätsep tel. 56493928

TELLI RAAMAT „75 AASTAT EESTI TANTSUPIDUSID“

Järgmise aasta maikuu ilmub esimene põhjalik kogumik Eesti üldtantsupidudest läbi aegade. See ligi 400 fotoga mahukas raamat annab põhjaliku ülevaate UNESCO maailmapärandite nimekirja kantud tantsupidudest alates I Eesti Mängudest 1934. aastal kuni XVIII tantsupeoni aastal 2009.

Raamatus on kasutatud rohkesti arhiivimaterjale: näha saab omaaegseid kavasid, pidude atribuutikat, tantsuetenduste fotosid, tantsujuoniseid ja väljalõikeid artiklitest.

Lisades on kirjas suurte pidude vahel nii üle-eestilised kui maakondades toimunud

tantsuüritused. Samuti on ülevaade kõikidest pidudel tantsitud tantsudest, peo juhtidest, kunstnikest, assistentidest jne.

Raamatu autoriteks on Lille-Astra Arraste, Ilma Adamson, Juris Žigurs, Anneli Ammas, Kadri Valner, Kristin Kuutma, Ülle Feršel, Kadri Tiis. Kirjastab Varrak.

Ettetellimine kestab 31. oktoobrini kodulehel www.tantsupidu.ee. Ettetellimise hind 275.- Poes maksab raamat 400.- Telli raamat nüüd ja säästa 125.- krooni!

KULLATERADE SUVETÖÖ

22. märtsil 2003 moodustati ERRSi juurde eakamate tantsujuhtide klubi, mis sai nimeks Kullaterade Klubi. Sel suvel tähistas Kullaterade Klubi teiselt esimest juubelit. Klubi tegevuse eemärgiks on rahvakultuuripärandi jäädvustamine ja kaasaaitamine oma tegevuse kaudu rahvatantsu parema maine loomisel ja propageerimisel. Valiti seitsmeliikmeline klubi eestseisus, mille esimeheks sai Ilma Adamson.

Tänaseks oleme koos käinud juba viis aastat. Igal aastal kolmekuningapäeval saame kokku Tallinna Matkamajas, teine kokkusaamine on mitmetel suvistel üritustel.

Meie suurimaks tööks on olnud ajalooliste materjalide kogumine (isiklikud elutöö kokkuvõtted, linnade ja maakondade rahvatantsupeod jne.) On organiseeritud teenekate tantsujuhtide –Ullo Toomi 100, Heino Aassalu 75 ja Linda Raus 80 sünniaastapäevade tähistamist, salvestatakse teenekate tantsujuhtide tantsumälestusi DVDle.

Klubi juubelipeo ja suveseminari pidasime sel aastal Põltsamaal 15.-17.augustini. Päevad Põltsamaal olid teisid. 16. august oli ümarlaua ja uute eesmärkide päev. Mõttevahetus keerles selle ümber, kuidas ära kasutada praeguste kogunud juhtide potentsiaali tuleviku tarvis. Kuulasime ära kolm ettekannet:

1. Rahvatants identiteedi kandjana võõrvõimu ajal. *Ilma Adamson*
 2. Mis ühendab rahvapärimuslikku ja lavatantsu, ettekandjateks *Henn Tiivel ja Aveli Asber*
 3. Tantsuõpetaja, kui võtmefiguur eesti traditsioonide hoidmisel. *Kalev Järvela*
- Ilma Adamsoni ja Aveli Asberi ettekannetega saad tutvuda siin: <http://www.errs.ee/?id=10352>

Hiljem toimus ümarlaud "Silla ehitamine noorte ja kogunud tantsujuhtide vahel", mida vedas Kadri Valner. Ümarlual esinesid Urve Kilk, Henn Tiivel, Tiiu Pärnits, Aveli Asber, Katrin Krause, kes haarasid mõttevahetusse ka kõik saalisolijad. Kõne all olid teemad, kuidas noored ja kogunud juhid saaksid teha koostööd ja et mõlemal poolel on teistele uut ja huvitavat pakkuda. Vanemad juhid võiksid tulevikus osaleda nii treeningprotsesside kui kontsertide analüüsis. Noored juhid saaksid aga eakatele näidata, millised on praeguse aja treeningmeetodid.

Õhtuti vaatasime filme Ilmar Mossist, Helju Mikkelist, Ilma Adamsonist, Henn Tiivelist, Niina Raadikust jne. Meeldivat vaheldust töömeeleolule töid Põltsamaa kultuurikeskuse rahvatantsijad ja rahvamuusikud.

17. august oli ekskursioonide päev. Külastasime Põltsamaa ilusaimat koduaeda, Ants Paju rajatud sõpruse parki, rosaariumi, veinikeldrit. Tutvusime Põltsamaa ajalooga. Põltsamaa jõgi on imekaunis! Hargneb paljudeks jõekesteks, mis siis jälle ühinevad. Üle veelintide on 16 silda ja sillakest.

Koju jõudsimel puhanult, meeldivate mälestustega kaunist Põltsamaast ja sõbralikest kultuuritöötajatest. Ja mis peamine-ka mõned uued ideed ja mõtted hakkasid vanades peades liikuma!

Annika lin, üks kullateradest

LÄHEME JA SAAME TARGAKS!

Algaval hooajal on Rahvakultuuri Keskus Sulle mõeldes ette valmistanud uusi põnevaid ja vajalikke kursusi, mille tutvustuse leiad allpool. Kursused on kavandatud lähtuvalt tantsuspetsialisti kutsestandardist. Osa kursuseid toetab Euroopa Sotsiaalfond ja need on osalejale tasuta. Oled oodatud meie kursustele! Vaata ka www.rahvakultuur.ee

RAHVAKULTUURI
K E S K U S
RAHVAKULTUURI
ARENDS- ja KOOLITUSKESKUS

Kursustele registreerimine: Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus
J.Vilmsi 55, Tallinn 10147, tel. 600 9291, keskus@rahvakultuur.ee
Urve Gromov ja Kaja Tammik koolitusosakonnast

Kursus TANTSU SÜND

6.-7. november 2008 ja 29.-30. jaanuar 2009 Rahvakultuuri Keskuses.
Kursuse eesmärgiks on anda huvilistele võimalus siseneda tantsu loomise protsessi. Läbi tantsude analüüsi jõutakse kompositsioonilise ülesehituse ja koreograafilise struktuuri juurde. Kursusele on oodatud tantsujuhid ja tantsijad, kes on huvitatud tantsude loomisest ja lisateadmiste saamisest. Kursuse eestvedaja on Ülle Feršel. Kursuse osavõtutasu on 1800 krooni.

Sügisese õppepäevad TANTSURINGIDE JUHENDAJATELE

14.-15. oktoober 2008 Rahvakultuuri Keskuses.
Lihtsad ja meeleolukad tantsud lasteaedade ja algkooli laste vanuserühmale. Uue repertuaari õppimine ja vana hea meeldetuletamine. Oodatud on tantsuringide juhendajad, tantsuõpetajad ja lasteaedade muusika- ja tantsuõpetajad.
Õpetajad: Maie Orav, Maido Saar, Ene Jakobson, Helen Reimann, Agne Kurrikoff-Herman, Ülle Feršel. Kursuse osavõtutasu on 1000 krooni.

RAHVATANTSUJUHTIDE KOOL (2009-2011)

Esimese aasta koolituse ajad: 13. detsember 2008 - eelkoolitus;
2009: 15.-17. jaanuar, 12.-14. veebruar, 12.-14. märts, 16.-18. aprill, 14-16. mai tantsujuhtide suvekursus, 24.-26. september, 22.-24. oktoober, 19.-22. november, 10.-12. detsember. Kolme aastase rahvatantsujuhtide kooli eesmärgiks on koolitada põhjalike teadmiste ja praktiliste oskustega tantsujuht eesti rahvatantsu alal. Oodatud on rahvatantsurühmade juhendajad, õpetajad, tantsijad, kelle huvi tantsujuhiks õppida. Õpetajateks on meie parimad tantsuõpetajad ja praktikud tantsujuhid. **Ootame õppida soovijatelt CV 15 .novembriks**
Kooli läbiviimist toetavad Euroopa Liidu Sotsiaalfond ja ERRS.

Kursus MAJANDUSARVESTUS JA AUTORIÕIGUS KULTUURIKORRALDUSES

28.-29.oktoober 2008. Eesmärk on anda ülevaade juhtimisarvestusest ja projektide tasuvusarvestusest organisatsioonis. Tutvustada intellektuaalset omandit puuduvatvat seadusandlust ning anda juhiseid, kuidas käituda ja tegutseda konkreetsete juhtumite puhul. Vaatluse all on olulisemaid autoriõigusega seonduvad küsimused, millega kultuuriinimesed ja projektijuhid töös kokku võivad puutuda. Kursuse tasu on täpsustamisel. Koolitusjuht: Katrin Krause

Suhtlemiskursus MEESKONNATÖÖ JA GRUPIPROTSESSID

2.-3. detsember 2008. Eesmärgiks on kujundada enesekohane arusaam meeskonnatöö võimalustest ja oskustest tööks oma kollektiiviga. Oodatud on tantsujuhid, folkloorirühmade juhendajad, kultuuritöö korraldajad, harrastuslike näiteringide juhid ja seltside eestvedajad. Koolitajad on Erle Nõmm ja Reet Valgmaa

Kursuse läbiviimist toetab Euroopa Liidu Sotsiaalfond.

Kursus TERVISERISKID JA ESMAABI

26.veebruar 2009. Eesmärk ja sisu: Tantsuspetsialisti kutsestandardi poolt ettenähtud ja tantsujuhile vajalike üldoskuste-teadmiste kaasajastamine: traumade ennetamine, esmaabi. Sihtgrupp: tantsujuhid, liikumisrühmade juhid. Kursuse tasu on täpsustamisel. Koolitusjuht: Kaja Tammik

Kursus KULTUURIPROJEKTIDE JUHTIMINE JA RAHASTAMISVÕIMALUSED ELs

Toimub 2009: 19.-20. jaanuar 2009, 2.-3.veebruar 2009, 2.-3. märts.

Eesmärk ja sisu: teadmised kultuuriprojektide rahastamisvõimalustest ja oskused iseseisvaks tööks EL projektide alal. Koolitusel käsitletakse põhjalikult erinevaid programme mitmekülgsete kultuuriprojektide rahastamiseks ning tingimusi, projektijuhtimise teooriat ning projektide strateegilise planeerimisega seonduvaid võtmeküsimusi. Analüüsitakse erinevate projektide edutegureid, probleeme ning praktilisi näiteid. Rühmatöödena harjutatakse praktiliste töövahendite kasutamist. Kursuse tasu on täpsustamisel.

Lisaks vaata koolitusi ka Eesti Rahvusliku Folkloorinõukogu Koolituskeskuse kodulehelt www.folkloorinoukogu.ee.

Lähimad kursused on laste *folkloorirühmade juhendajate seminar* 17.oktoobril Tartus, Eesti Rahva Muuseumis ja pärimuskultuuri kursus, mis toetab pärimuskultuuri spetsialisti kutse taotlemist. Esimest korda kohtutakse rahvausundi ja rahvakombestiku kursusel 18. ja 19. novembril 2008 ja 24. märtsil 2009 Tallinnas.

EUROPEADE ALPIDES

Mida tähendab sõna *europade*, millel ei ole esmapilgul mingit tähendust? Euroopaga seotut, Euroopa rahvaid, rahvuseid või hoopiski midagi neljandat? Tähendusvälju võib ju sõnale mitmeid mõelda, siiski märgib *Europeade* ainult ja vaid Euroopas peetavat folkloorifestivali.

Europeade käib n-ö külakorda - kord pidutsevad rahvariietesse rõivastunud taidlejad Hispaanias, kord Saksamaal, kord Taanis jne. Seekordne festival peeti aga mägede süles, kaljusesse maasse juurdunud pisikeses Martigny linnas Helvetias, mis tänapäeval rohkem tuntud kui Šveits.

Martigny ja ümbruskonna väiksemad linnakesed võõrustasid sel aastal umbes 6000 rahvakultuuriga tegelevat inimest pea igast Euroopa nurgast. Meilt on käidud Europeade'idel alates 1993. aastast ja nüüdseks on eestimaalastest osavõtjate arv küündinud tugevalt üle 4000. Festivalist osavõtjate üldarv aga ulatub 200 000 taha ning keskeltläbi osaleb igal Europeadel 250 folkloorirühma. Sel suvel sõitis Eestist Šveitsi neli bussitait ehk 14

rahvakultuurigruppi koos rahvakultuurispetsialistidega, et üheskoos Euroopa eri paigust pärit rahvaga lustida ning muuta väike mägilinn korraks rahvaste *paabeliks*.

Martigny ehk St Bernardi linna (õige, just sealt on pärit bernhardiinid) jaoks oli see juba kolmas kord vastu võtta rahvakultuuri külakostiks toovaid tegelasi. Mis võib olla võimsam kui see, kui maarahvas saab näidata ja uhke olla oma kultuuri ja pärandi üle, seljas kodupaiga riideid, lauldes esiemade-isade laule ja tantsides sel moel, nagu vanarahvas pidudel ikka tantsis? See, kas tegu on tänapäevase

modifikatsiooniga vanadel ainetel, ei ole ju tegelikult tähtis. Oluline on meelsus ja meeleolu, emotsioon, mida tants või laul edasi annab.

Eestit esindasid kolm naistantsurühma: muhukeste "Tokkroes", "Krööt" Mulgimaalt ja "Kirilind" Harjumaalt, segarühmad "Raptel" Raplamaalt, "Toome" Tartumaalt, "Tuhkapusijad" ja "Vihista viisku" Põlvamaalt ning "Karap" Järvamaalt, setusid esindasid nii muusika kui tantsuga Värska "Lustilised", Ida-Virumaalt töid mägedesse killukese vene kultuuri kollektiivid "Suveniir" ja "Russitshki". Ilusat ja puhast vokaali esitas "Käokirjas" Põlvamaalt, muusikakollektiivina osales ansambel "Kiigat-Käägat". Viimaseid aga võib julgelt pidada Europeade'i veteranideks, on ju osaletud kümnekonnal korral.

Kõik grupid pidid osa võtma vähemalt ühel kohustuslikust programmist: avamisest, muusikaõhtust või lõputseremooniast. Kuna aga nii avamine kui lõputseremoonia toimus vana-rooma ajast pärit amfiteatris, mis sisaldas vaid 4 esinemisplatood, ei ole midagi imestada, et isegi mitte kõik eestlased ei mahtunud üheskoos tantsima-laulma. Naisrühmad esinesid avamisel Diana Otsingu tantsuga "Mina tahan tantsu lüüa", ning lõputseremoonial segarühmad Salme Valgemäe autoritantsuga "Killadi-kõlladi" ja jooksupolkaga. Tantsijaid saatis "Kiigat-Käägat".

Aga festival ei koosnenud vaid sellistest suurüritusest, vaid igal festivalipäeval võis läbi näha tänavanurkadel rahvariideis tantsijaid. Huviline võinukski jääda terveks päevaks tänavanurgale ankrusse, et esinejaid jälgida.

Järgmisel aastal toimub Europeade Klaipeadas. 2011. aastal on Tallinn lubanud vastu võtta rahvaste *paabeli*.

Ene Kallas, Oma Saar

KUHU MINNA OKTOOBRI

- 03. kell 19 Tantsuklubi Jõelähtme rahvamajas
- 04.-05. kell 10 tantsupeo seminarid Tallinnas ja Tartus
- 06. kell 19 Tantsuklubi Viljandis Pärimusmuusika aidas
- 08. kell 20 Tantsuklubid Tallinna Vanalinna Muusikamajas
- 12. kell 18 Tantsuklubi Pärnus Nooruse majas
- 17. kell 11 Laste folkloorirühmade juhendajate seminar ERMs
- 19. Pillipeo repertuaari tutvustamine Rahvusraamatukogus
- 20. kell 19 Tantsuklubi Viljandis Pärimusmuusika aidas
- 24. kell 20 Tantsuklubid Tallinna Vanalinna Muusikamajas
- 24.-26. MTÜ EOR kokkutulek-seminar Tallinnas
- 25. Salme ja Ott Valgemäe tantsude võistuesitus Salme Kultuurikeskuses
- 26. EORi uute rahvuslikust aineses pärit muusikapalade konkurss
- 27. kell 19 Tantsuklubi Viljandis Pärimusmuusika aidas
- 26. kell 18 Tantsuklubi Pärnus Nooruse majas

17.06 Sille Kapper 40
20.06 Reet Hännikene 50
23.06 Ene Puhmaste 55
27.06 Eena Mark 40
06.07 Eve Rink 40
10.07 Annika Iin 70
11.07 Meeli Kadaja 70
31.07 Maimu Karv 55
01.08 Vaike Podar 50
02.08 Anu Tamm 50
03.08 Reet Kadaste 70
04.08 Maie Tammamäe 65
11.08 Angela Arraste 55
22.08 Andi Einaste 45
23.08 Taimi Jüris 70
24.08 Ülle Jaeger 55
26.08 Leelo Suidt 50
31.08 Eeve Sork 50
17.09 Rein Kippar 60
21.09 Kärt Vuks 45
29.09 Voldemar Berelkovski 70

Palju õnne!

KUULUTUS

Läheneva tantsupeo eel pakub AS Rivoly rahvarõivasteks sobilikku kangast. Tallinnas Endla 56 saab tutvuda materjalide näidiste kataloogidega, mille alusel teeme konkreetse materjali kohta järelpärimise, järgnevalt saadab tehas küsitud infole vastuse. Saab tellida nii mitme – kui ühevärvilist villa kangast. Aga on ka puuvillast ning linast riidet.
Lisa Sirje Juurmaa, AS Rivoly, tel.655 2417, 5013 852, rivoly@rivoly.ee

JÄRGMNE ERRSi TEATAJA ILMUB OKTOOBRI. KAASTÖÖD OODATUD
AADRESSILE kadri@errs.ee (Kadri Valner)